

Pani/Pan
Wójt, Burmistrz, Prezydent, Starosta

Szanowni Państwo

W nawiązaniu do pisma SGiPW/112/2021 z 24 czerwca 2021 roku, uprzejmie informuję, że Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski, wraz z Wielkopolskim Muzeum Niepodległości w Poznaniu, Instytutem Pamięci Narodowej Oddział w Poznaniu, Towarzystwem Pamięci Powstania Wielkopolskiego 1918–1919 oraz Fundacją Zakłady Kórnickie i Muzeum Narodowym w Poznaniu, cały czas zaangażowane jest w inicjatywę ustanowienia **27 grudnia świętem państwowym**. Wszystkim jednostkom, które już przekazały nam różne formy poparcia dla tego działania (uchwały rad, pisma organów wykonawczych), serdecznie dziękujemy. Do dziś wpłynęło do nas prawie 60 pism, co utrwala nas w przekonaniu o słuszności podjętych starań.

W poprzednich korespondencjach zwracaliśmy się do Państwa z prośbą o przekazanie wsparcia dla naszej inicjatywy do końca lipca 2021 roku. **Z uwagi na weryfikację dotychczasowych planów i kolejnych etapów wspólnych działań, wciąż jest możliwość przekazywania poparcia ze strony JST do końca sierpnia 2021 roku.** Dlatego jeżeli z uwagi na dotychczasowe ograniczenia czasowe nie udało się Państwu odnieść do naszej propozycji, a wydłużenie terminu pozwoli na podjęcie takiej decyzji, serdecznie do tego zachęcamy.

Do korespondencji załączam pakiet materiałów, który ułatwi zaznajomienie się z inicjatywą oraz ewentualne wsparcie zapoczątkowanych działań.

Z poważaniem

Janusz Gursz

Przewodniczący SGiPW

Załączniki:

Pismo przewodnie partnerów

Apel w sprawie ustanowienia 27 grudnia świętem państwowym

Wzór stanowiska Rady Gminy/Powiatu w sprawie inicjatywy ustanowienia 27 grudnia świętem państwowym

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ
Oddział w Poznaniu

Towarzystwo Pamięci
Powstania Wielkopolskiego 1918-1919

STOWARZYSZENIE
GMIN I POWIATÓW
WIELKOPOLSKI

Muzeum Narodowe
w Poznaniu

Nasz znak: Poznań, 2 .06.2021 r.

O Po – 076 – 5 (1)/21

*Szanowne Państwo,
Depozytariusze Pamięci
Powstania Wielkopolskiego,*

zapraszamy wszystkich samorządowców z Wielkopolski, Pomorza i Kujaw oraz Ziemi Lubuskiej, regionalistów, muzealników, instytucje i stowarzyszenia oraz wszystkie osoby, które pielęgnują pamięć o naszej historii i zajmują się jej upowszechnianiem, do włączenia się w nasz wspólny wysiłek doprowadzenia do ustanowienia dnia 27 grudnia świętem państwowym i świętem wszystkich Polaków.

W roku 1918 marzenia naszych przodków przestały być dążeniami, a stały się rzeczywistością, walka zbrojna i działania organicznikowskie o wolną Rzeczpospolitą były udziałem wielu osób i środowisk, to był wielki wspólny wysiłek Polaków, wysiłek ponad podziałami, którego wyjątkowym przykładem był powszechny udział w zwycięskim Powstaniu.

Na przestrzeni ostatnich lat Sejm Rzeczypospolitej przyjmował uchwały, które upamiętniały wybuch Powstania. W uchwale z 30 grudnia 2015 r. napisano m.in. „Zwycięski zbrojny zryw niepodległościowy Wielkopolan to chlubna i długo niedoceniana karta historii Narodu Polskiego. Powstanie Wielkopolskie zdecydowało o kształcie II Rzeczypospolitej, a Wielkopolanom przyniosło, po ponad 120 latach niewoli, upragnioną wolność. [...]. Wspólna walka Wielkopolan podjęta w imię wolności i niepodległości oraz praca służąca jak najlepszemu wykorzystaniu szans, które dało zwycięstwo, godne są upamiętnienia”.

Stosowną uchwałą z dnia 12 października 2017 roku Sejm Rzeczypospolitej Polskiej jubileuszowy rok 100. rocznicy wybuchu zwycięskiego Powstania ustanowił Rokiem Pamięci Powstania Wielkopolskiego.

1/2

#MOJA NIEPODLEGŁA.

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ – KOMISJA ŚCIGANIA ZBRODNI PRZECIWKO NARODOWI POLSKIEMU
Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Poznaniu
ul. Rolna 45a, 61-487 Poznań;
tel. (0 61) 835 69 00, fax. (0 61) 835 69 03
www.ipn.gov.pl

Szanowni Państwo,

zachęcamy do włączenia się w naszą inicjatywę i prosimy o jej pisemne poparcie w dołączonej wraz z Apelem deklaracji. Podpisaną deklarację popierającą ustanowienie 27 grudnia świętem państwowym prosimy przesłać do 31 sierpnia 2021 r. pocztą tradycyjną na adres: **Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Poznaniu, ul. Rolna 45a, 61-487 Poznań** lub jako skan pocztą elektroniczną na adres: rafal.reczek@ipn.gov.pl

Jeżeli samorządowcy, którzy są także adresatami tego pisma uznają za stosowne wywołanie uchwał swoich rad popierających inicjatywę ustanowienia dnia 27 grudnia świętem narodowym, prosimy o przesłanie wraz z deklaracjami treści takich uchwał.

Pragniemy również nadmienić, że miasto Poznań, przy aktywnym wsparciu Ministerstwa Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu realizuje ambitny projekt budowy nowej siedziby Muzeum Powstania Wielkopolskiego 1918-1919. Jest gotowy projekt budowlany, na ukończeniu jest projekt wykonawczy, do końca roku wydane zostanie pozwolenie na budowę. Przy zapewnieniu odpowiednich środków finansowych, zgodnie z harmonogramem, nowoczesne Muzeum Powstania Wielkopolskiego powinno być udostępnione publiczności w grudniu 2025 roku. Ufamy, że będziecie Państwo ambasadorami i sojusznikami także i tej inicjatywy.

Pamięć o Powstaniu Wielkopolskim wymaga od nas stałej troski i zaangażowania, by heroizm i oddanie naszych przodków znalazły należne im miejsce w historii oraz zyskały narodową formę upamiętnienia w postaci święta państwowego.

Z wyrazami szacunku,

Dyrektor Oddziału
Instytutu Pamięci Narodowej
w Poznaniu
dr hab. Rafał Reczek

Prezes Zarządu
Fundacji "Zakłady Kórnickie"
dr Dariusz Grybek

DYREKTOR MUZEUM
Przemysław Terlecki
Przemysław Terlecki

DYREKTOR
Muzeum Narodowego w Poznaniu
Tomasz Łęcki
Tomasz Łęcki

Prezes
Zarządu Głównego
Tadeusz Musiał
Tadeusz Musiał

Przewodniczący SGiPW
Jacek Gursz
Jacek Gursz

2/2

#MOJA NIEPODLEGŁA.

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ – KOMISJA ŚCIGANIA ZBRODNI PRZECIWKO NARODOWI POLSKIEMU
Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Poznaniu
ul. Rolna 45a, 61-487 Poznań;
tel. (0 61) 835 69 00, fax. (0 61) 835 69 03
www.ipn.gov.pl

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Pan Andrzej Duda

Marszałek Sejmu RP Pani Elżbieta Witek

Marszałek Senatu RP Pan Tomasz Grodzki

Parlamentarzyści Rzeczypospolitej Polskiej

Prezes Rady Ministrów Pan Mateusz Morawiecki

Apel o ustanowienie dnia 27 grudnia świętem państwowym

Jako dumni potomkowie tych pokoleń naszych braci i sióstr, którzy ponad 100 lat temu bohatersko upomnieli się o powrót na mapę Europy i świata wymazanej przez mocarstwa zaborcze naszej Ojczyzny, zwracamy się z apelem o ustanowienie dnia 27 grudnia świętem państwowym, świętem wszystkich Polaków.

Mamy jeszcze w pamięci te wspólnotowo, jak Polska długa i szeroka, przeżyte piękne chwile świętowania w 2018 roku – roku setnej rocznicy odzyskania niepodległości, 100-lecia wybuchu Powstania Wielkopolskiego – jednego z nielicznych w naszej historii zwycięskiego zrywu. W tym szczególnym okresie przypomnieliśmy dążenia Polaków, którzy przez okres 123 lat zaborów, często z narażeniem życia, prowadząc działania organicznikowskie, pielęgnując ojczystą mowę, zachowując wierność tradycji i wierze ojców, przeciwstawiając się polityce wynaradawiania, troszcząc się o własność ziemi przodków i rozwój gospodarczy, w dogodnym momencie chwytając za broń, odzyskali upragnioną niepodległość.

Zachowujemy też w pamięci ważne słowa i apele wypowiedane przez państwowych dostojników trzy lata temu podczas oficjalnych uroczystości, abyśmy pozostawili po tym narodowym świętowaniu trwałe świadectwo naszej wdzięczności za dar odzyskanej wolności i niepodległości. Wzięliśmy to sobie mocno do serca.

W roku 1918 marzenia naszych przodków przestały być dążeniami, a stały się rzeczywistością, walka o wolną Rzeczpospolitą była udziałem wielu osób i środowisk, to był wielki wspólny wysiłek Polaków, wysiłek ponad podziałami, którego wyjątkowym przykładem był powszechny udział w zwycięskim Powstaniu. Pamięć Powstania Wielkopolskiego wymaga od nas stałej troski i zaangażowania by heroizm i oddanie naszych przodków znalazły należne im miejsce w historii oraz zyskały narodową formę upamiętnienia w postaci święta państwowego.

Na przestrzeni ostatnich lat Sejm Rzeczypospolitej przyjmował uchwały, które upamiętniały wybuch Powstania. W uchwale z 30 grudnia 2015 r. napisano m.in. *„Zwycięski zbrojny zryw niepodległościowy Wielkopolan to chlubna i długo niedoceniana karta historii Narodu Polskiego. Powstanie Wielkopolskie zdecydowało o kształcie II Rzeczypospolitej,*

a Wielkopolanom przyniosło, po ponad 120 latach niewoli, upragnioną wolność. [...] Wspólna walka Wielkopolan podjęta w imię wolności i niepodległości oraz praca służąca jak najlepszemu wykorzystaniu szans, które dało zwycięstwo, godne są upamiętnienia”.

Stosowną uchwałą z dnia 12 października 2017 roku Sejm Rzeczypospolitej Polskiej jubileuszowy rok 100. rocznicy wybuchu zwycięskiego Powstania ustanowił Rokiem Pamięci Powstania Wielkopolskiego, zwracając uwagę na to, że „(...) Milczeniem nie można również pominąć wkładu mieszkańców Wielkopolski w walki powstańcze na Górnym Śląsku ani zaangażowania doskonale wyposażonej i wyszkolonej Armii Wielkopolskiej w obronę niepodległości odrodzonej Ojczyzny przed bolszewicką nawałą w 1920 r.”.

Jako wyraz najwyższego szacunku wobec znamienitych zasług na rzecz suwerenności i niepodległości Państwa Polskiego, z okazji setnej rocznicy wybuchu Powstania Wielkopolskiego, Orderem Orła Białego pośmiertnie odznaczeni zostali przez Prezydenta RP Andrzeja Dudę naczelni wodzowie zwycięskiego Powstania: generał brygady Stanisław Taczak i jego następca, generał broni Józef Dowbor-Muśnicki.

– *Powstanie Wielkopolskie było i jest fundamentem odrodzonej Polski; było i jest fundamentem niepodległości. Nie byłoby II Rzeczypospolitej, w jej ostatecznym kształcie, gdyby nie determinacja, odwaga, bohaterstwo oraz dziesięciolecia pracy Wielkopolan. Jesteśmy dziś tu, w Poznaniu, w Wielkopolsce, by z dumą krzyknąć: Cześć i chwała bohaterom!* – podkreślał Prezydent Andrzej Duda podczas uroczystości z okazji obchodów 100. rocznicy wybuchu Powstania Wielkopolskiego przy Pomniku Powstańców Wielkopolskich w Poznaniu.

Odsłaniając w Poznaniu Tablicę Wdzięczności poświęconą „Ojcom Niepodległej Ojczyzny, bohaterom Powstania Wielkopolskiego”, Premier polskiego Rządu Mateusz Morawiecki mówił z dumą: – *To wielka i wspaniała okoliczność – stulecie wybuchu powstania wielkopolskiego. Powstania, które było powstaniem o całą Polskę, budowało i zbudowało Rzeczpospolitą. Ten ogólnonarodowy wymiar jest niezwykle ważny. Bez tego powstania nie byłoby przecież zwycięstwa roku 1920. I w jakiejś ciągłości – ja to wyraźnie widzę – nie byłoby również Solidarności, nie byłoby późniejszych zwycięstw po strasznych czasach II wojny światowej i po czasach PRL-u. I dlatego składam hołd wszystkim powstańcom (...), spadkobiercom idei, czyli po prostu wszystkim Polakom, bo my jesteśmy dzisiaj wszyscy powstańcami wielkopolskimi.*

Samorządy i mieszkańcy województw wielkopolskiego, kujawsko-pomorskiego i lubuskiego z dumą czczą pamięć o bohaterach 1918 roku. W sposób szczególny krzewieniem wiedzy i kultywowaniem pamięci o zwycięskim Powstaniu Wielkopolskim, w wyniku którego do Macierzy powróciły ziemie stanowiące kolebkę państwa polskiego, popularyzowaniem wśród młodego pokolenia Polaków wartości, które przyświecały bohaterskim czynom i życiu powstańców zajmuje się Towarzystwo Pamięci Powstania Wielkopolskiego. Od wielu lat organizatorem głównych uroczystości rocznicowych jest samorząd województwa wielkopolskiego, który wziął na siebie ciężar krzewienia wiedzy o Powstaniu wśród Polaków: – *100-lecie wybuchu Powstania Wielkopolskiego – victorii wielkopolskiej, jak określił je*

wybitny, nieżyjący już historyk prof. Lech Trzeciakowski, jest naszym wspólnym wielkim świętem. Nie było wtedy w Wielkopolsce domu, z którego ktoś by do powstania nie poszedł. Około 2 tysięcy powstańców do bliskich nie wróciło. Kilka tysięcy odniosło rany. Pamiętamy zacięte walki. Pamiętamy dziesiątki miejsc, w których wsiąkała krew powstańców. Walk o każdy posterunek, stację kolejową, pocztę i ulice. W 100-lecie wybuchu Powstania Wielkopolskiego oddajemy hołd wszystkim, którzy przynieśli wolność tej ziemi. Budowali odzyskaną ojczyznę, a po latach znów musieli jej bronić przed hitlerowskimi i stalinowskimi najeźdźcami. Oddajemy hołd powstańcom wielkopolskim, naszym przodkom. Zadbaliśmy wspólnie o to, by pamięć o victorii wielkopolskiej wróciła do historii polskich zwycięstw. – mówił z dumą 27 grudnia 2018 roku Marszałek Województwa Wielkopolskiego Marek Woźniak.

Szanowny Panie Prezydencie, Szanowna Pani Marszałek, Szanowny Panie Marszałku, Szanowni Parlamentarzyści Rzeczypospolitej Polskiej, Szanowny Panie Premierze,

Występując z tym Apelem nie mamy wątpliwości, że sprawą wszystkich Polaków, wręcz narodowym i patriotycznym obowiązkiem jest godne i atrakcyjne upamiętnienie tego wyjątkowego pod wieloma względami wielkopolskiego marszu ku Niepodległości, zwieńczonego rzadkim w historii Polski zwycięstwem, którego ducha najlepiej oddaje hasło: na co dzień praca, w chwilach próby zwycięstwo! Temu celowi ma służyć budowane w Poznaniu, nowoczesne Muzeum Powstania Wielkopolskiego 1918-1919. Wierzymy, że docenione po latach zapomnienia Powstanie, w dniu 27 grudnia może stać się świętem wszystkich Polaków dumnych ze zwycięstwa.

Mówił o tym pięknie 26 grudnia 1918 roku z balkonu Hotelu Bazar w Poznaniu, wzniecając iskrę zwycięstwa i wolności, Ignacy Jan Paderewski:

„(...) Od Was, coście nie dali się prześcignąć w spełnianiu obowiązków narodowych, w odpieraniu nacisku przemożnego, coście w pracy organizacyjnej i gospodarczej Polski całej byli przykładem (...) Żadne, najmądrzej zorganizowane stronnictwo Ojczyzny odbudować nie zdoła. Do tego dzieła trzeba jedności i zgody wszystkich, miłości i siły, wiary i zaparcia się samego siebie, do tego dzieła potrzeba wszystkich sił i wszystkich serc zespołu. (...) Niech żyje Polska, zgoda, jedność, a Ojczyzna nasza wolna, zjednoczona naszym polskim wybrzeżem żyć będzie po wsze czasy”.

Jesteśmy przekonani, że nasz Apel zostanie przyjęty i zrealizowany ponad wszelkimi podziałami. Wszak pamięć o obronie narodowej tożsamości pod zaborami oraz o odzyskaniu przez Polskę niepodległości, do czego Wielkopolanie znakomicie się przyczynili, łączy wszystkich Polaków.

